

Regulatorno telo za elektronske medije
Trg Nikole Pašića 5
11 000 Beograd

Predmet: predstavka u vezi sa programskim sadržajem pružaoca medijske usluge

14. april 2015. godine

Pun naziv pružaoca medijske usluge: „Pink international Company“ d.o.o. Beograd (Neznanog junaka 1, Beograd)

Datum i vreme emitovanja spornog programskog sadržaja: TV emisija DNK¹, emitovana 31. marta 2015. godine, u 21h

Stevan Kojić, pretukao je na smrt svoju suprugu Žaklinu Kojić, dva dana posle emitovanja emisije DNK, u kojoj je, na sopstvenu inicijativu, sa njom gostovao². Mreža Žene protiv nasilja³ u koaliciji sa brojnim organizacijama civilnog društva⁴ traži ukidanje ove emisije i oduzimanje nacionalne frekvencije TV Pink.

Ekipa DNK emisije propustila je da reaguje na brojne poruke, poslate tokom emisije, iz različitih izvora, koje su ukazivale na nasilje kojem je Žaklina bila izložena:

- a) Žaklina ima povrede na licu, u donjem delu desnog obraza (00:17:35) i na levom kapku (00:22:56).
- b) Bivši Žaklinin partner kaže u emisiji da mu je Žaklina rekla, misleći na Stevana: “On pije, maltretira me” (00:27:10). Dalje, voditeljka ispituje sadržaj Žaklinih poruka upućenih bivšem partneru i kaže jel ti napisala: “Loše mi je s mužem, ti me spasi” (29:29)
- c) Stevan navodi da mu je Žaklina, u jednom trenutku posle porođaja, u pozivu rekla: “Dobio si sina, nadam se da ćeš da budeš bolji prema meni” (00:07:35).
- d) Stevan prepričava kako je zloupotrebio sestru da bi tajno kontrolisao Žaklinu, navodeći je da bez saglasnosti uđe na Žaklinin FB profil i iskopira mu sve Žaklinine poruke i da se dopisuje sa njenim Žaklininim bivšim partnerom u njeno ime (00:08:53).
- e) U par navrata u kadru su Stevanove stisnute pesnice (00:08:10) koje jasno oslikavaju stanje besa, on objašnjava da je oduzeo Žaklini mobilni telefon jer nije odobravao to s kim se ona dopisivala. Ponovo stisnute pesnice (00:11:19).
- f) Majka bivšeg Žaklininog partnera kaže: “Ja mislim da je on jako ljubomoran” aludirajući na Stevana (00:29:50), bivši partner potom potvrđuje: “Mnogo je ljubomoran” (00:29:51).
- g) Žaklinin bivši partner navodi da ga Stevan kontinuirano uznemirava i da se on oseća loše zbog toga (00:30:52), (00:31:09)

¹ CD sa narezanom emisijom šaljemo u prilogu predstavke, na ruke REM-u.

² <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/548086/TUKAO-ZENU-DO-SMRTI-Prvo-rijaliti-ubistvo-u-Srbiji>

³ Mreža „Žene protiv nasilja“ je koalicija specijalističkih ženskih nevladinih organizacija koje pružaju individualnu podršku ženama i menjaju društveni kontekst radi smanjenja nasilja nad ženama u Srbiji (www.zeneprotivnasilja.net).

⁴ <http://www.zeneprotivnasilja.net/vesti/474-peticija-kaznimo-promotere-nasilja>

- h) Po Žaklininom verbalnom i neverbalnom ponašanju u emisiji možemo zaključiti da je izložena psihološkoj traumi. Žaklina, gotovo tokom cele emisije plače.
- i) Voditeljka konstatuje da Stevan emocionalno ucenjuje Žaklinu (00:41:35)
- j) Stevan je kontrolisao Žaklinin pristup novcu (00:06:40) „Samo mi kaži odakle ti onaj novac što si uzela zimus?“
- k) Na samom kraju emisije Stevan demonstrira moć, govoreći da on donosi odluke u ime žene i svoje ime. Nakon voditeljkinog uzrujanog i nestručnog obraćanja ovom paru, Stevan kaže „To je neko vaše mišljenje i zadržite ga za sebe, ja sam sve odlučio.“ (00:45:46)

Uzimajući u obzir sve gore navedeno, konstatujemo da je nasilnik u ovoj emisiji pretio ženi (da će je ostaviti), navodio metode kojima je bez saglasnosti pratio ženu (online), kontrolisao njen pristup novcu, izlovao je oduzimanjem telefona, okrivljavao je za “greške” koje je počinila u prošlosti, povređivao je fizički, što zajedno karakteriše ponašanje kažnjivo Krivičnim zakonikom RS⁵.

Iako je bila u obavezi⁶, TV Pink je propustila da reaguje na ove znake prisustva nasilja nad Žaklinom i omogućila nasilniku da u televizijskom programu nastavi da psihološki zlostavlja suprugu preispitujući njenu “ispravnost”. Voditeljka je preuzela ulogu arbitra, na poziciji između supruga koji javno optužuje i supruge koja se javno brani, a u postupku utvrđivanja očinstva nad zajedničkom decom. Ne reagujući na zakonom zabranjena ponašanja, TV stanica poslala je poruku nasilnicima da u njihovom ponašanju nema ničeg spornog. Ovo nije prva emisija u DNK serijalu u okviru koje su žene postavljene “na stub srama” i u kojima se preispituje njihov moral, niti je ovo prvi nasilnik koji je dobio prostor na programu TV Pink da opravdava svoje postupke. Stoga smatramo da postoji kontinuitet promovisanja nasilnika i muškog nasilja prema ženama u programu TV Pink.

Tokom emisije žena je dehumanizovana; preispitivana je istinitost njenih iskaza, ukazivano na to da ona manipuliše na štetu nasilnika: (00:07:15), (00:08:25), (00:23:05), da je nepouzđano ono što govori: (00:23:41), (00:23:47). Tokom emisije na ženu se vrši pritisak da da odgovore na pitanja na koja ona očigledno ne želi da odgovori (00:15:13), (00:16:50), (00:18:00).

Dalje, iznenađene smo lakoćom kojom TV ekipa emisije DNK ulazi u porodične odnose, potpuno nespremna na situacije na koje može da naiđe, od kojih je jedna od najčešćih muško nasilje prema ženama. DNK ekipa nema dovoljna znanja o ovom fenomenu⁷. Da ima, ekipa ove TV emisije prijavila bi sumnju na nasilje nadležnim institucijama, a emisija ne bi bila objavljena. Umesto toga, voditeljka ove TV emisije, sporadično bira da se gostima obraća iz “uloge” porodične terapeutkinje i sudije. Ona “saslušava” jednu, pa drugu “stranu” a potom ih suočava i preispituje ko od njih dvoje govori istinu, zatim nespretno pokušava da pomiri nasilnika i žrtvu nesvesna pravila po kome je medijacija u situaciji porodičnog nasilja zabranjena. Na kraju, pretpostavljamo da neispunjena potreba ove emisije za takozvanim Happy End-om uvodi u ljutnju voditeljku emisije (00:42:11). Nemogućnost “srećnog” završetka emisije samo potvrđuje da je situacija više nego alarmantna, jer nasilnik nije želeo pomirenje⁸, već javno poniženje i sramoćenje supruge.

⁵ Krivični zakonik RS, Nasilje u porodici, Član 194, stav (1) Ko primenom nasilja, pretnjom da će napasti na život ili telo, drskim ili bezobzirnim ponašanjem ugrožava spokojstvo, telesni integritet ili duševno stanje člana svoje porodice, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

⁶ Istnabulska konvencija, član 17, Mediji su u obavezi da učestvuju u razradi i sprovođenju politika i da uspostave pravilnike i standarde za sprečavanje nasilja nad ženama i veće poštovanje njihovog dostojanstva <http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/convention-violence/convention/Convention%20210%20Serbian.pdf>

⁷ Voditeljka (24:10): Ja ću da odradim ovaj moj deo posla jer ja ovo stvarno za te bračne savete nisam baš nešto, ovaj stručna.

⁸ (00:38:02) Stevan Kojić: „Drago mi je, ali pomirenja nema više. To sam rek'o prošli put, to pričam i sada. Nema pomirenja.“

Nažalost, ekipa TV emisije DNK se nije adekvatno pripremila, profesionalno i stručno ponela pre uključivanja kamera i tokom snimanja emisije, odnosno nije ispitala da li u ovom odnosu postoji istorija nasilja što mora biti uslov za učešće u emisiji koja duboko zadire u porodične odnose, i na taj način delovala da spreči dalje nasilje koje je eskaliralo ubistvom žene.

Ono što dodatno zabrinjava jeste da su maloletna deca, na više mesta, u emisiji prisutna i samim tim izložena traumi kroz koju majka prolazi tokom cele emisije, kao i besu i ljutnji koju nasilnik "emituje". To što su deci "zamagljena" lica ne oslobađa decu stigme kojoj će neminovno biti izložena u lokalnoj zajednici jer je identitet njihovih roditelja u potpunosti otkriven (lik i glas, kuća i lokacija na kojoj žive). U navedenim emisijama teško su prekršena prava na: zaštitu identiteta dece, zaštitu privatnosti u okviru porodice, pravo na poverljivost rezultata medicinskih procedura, a teško su prekršeni i moralni kodeksi novinara i novinarske profesije.

Podsećamo da je Srbija zemlja potpisnica Konvencije o pravima deteta Ujedinjenih nacija čiji član 16 glasi:

- „1. Nijedno dete neće biti izloženo proizvoljnom ili nezakonitom mešanju u njegovu privatnost, porodicu, dom ili prepisku, niti nezakonitim napadima na njegovu čast i ugled.
2. Dete ima pravo na zakonsku zaštitu protiv takvog mešanja ili napada.“

Na kraju, podsećamo da je TV Pink nedavno omogućila svom zaposlenom Vladi Stanojeviću da u Jutarnjem programu gostuje zajedno sa suprugom koju je prethodno fizički zlostavljao, da u istoj emisiji uglavnom govori u ime supruge i svoje ime, da se obraća javnosti iz uloge žrtve (a ne nasilnika koji preuzima odgovornost za svoje delo – "Kriv sam i treba da mi se sudi"), a da se voditelj ovog programa ni u jednom trenutku vrednosno ne opredeljuje osuđujući nasilje prema ženama, već ovo gostovanje naziva TV raspravom, stavljajući u ravnopravni položaj nasilnika i žrtvu⁹.

Zbog svega navedenog smatramo da emisija DNK treba da bude ukinuta, a dozvola emiteru koji promoviše i stiče profit promocijom muškog nasilja prema ženama oduzeta.

Žene sa Interneta¹⁰
Sajber Vanderlast

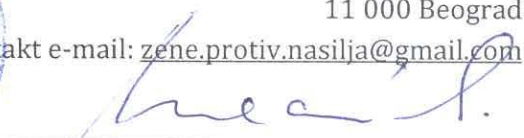
Mreža organizacija za decu Srbije - MODS¹¹
Saša Stefanović

U ime organizacija potpisnica predstavke
Organizacija za koordinaciju Mrežom Žene protiv nasilja:
Autonomni ženski centar

Tiršova 5a
11 000 Beograd

kontakt e-mail: zene.protiv.nasilja@gmail.com

Slobodanka Macanović

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=SK-HZKGwIRg>

¹⁰ Feministički kolektiv "Žene sa Interneta" se bavi predstavljanjem žena u medijima i na Internetu i drugim feminističkim temama (www.zenesainterneta.wordpress.com).

¹¹ Mreža organizacija za decu Srbije – MODS okuplja 95 organizacija civilnog društva iz Srbije koje se bave ostvarivanjem prava, unapređenjem položaja i poboljšanjem kvaliteta života dece u Srbiji (www.zadecu.org).